

može svoje misli u privatnom razgovoru, budi u državnom javnom zboru lako, sigurno i s uvjerenjem iznositi, pa toplo čuvstvo za slavu svoje porodice, skrb za dobrobit podanika, osjećaj za pravo i zakon te konačno živa vjera u Gospoda.

Nasljedni rat i Trenkovi panduri. Tek što je Marija Terezija sjela na prijestô, podiže se protiv nje pruski kralj Fridrik II., kojemu se dobrza pridruže još i Bavarska i Francuska. Tako se započe austrijski nasljedni rat (1741—1748), u kojemu su Hrvati i Srbi sudjelovali u velikom broju ne samo kao redovita krajiška vojska, nego i u dobrovoljačkim četama. Među ovima naročito se ističu Trenkovi panduri, naime oni dobrovoljci, koje je okupio oko sebe slavonski vlastelin Franjo Trenk.¹ Više godina vojevali su oni u Šleskoj, Češkoj, Bavarskoj i Francuskoj istaknuvši se kao osobito hrabri i smioni ljudi. Trenkovi panduri nijesu bili svi jednako odjeveni, no ipak im je glavno obilježje nošnje bilo tursko u namjeri, da izazove što više straha. Da četa izgleda još većma „turski“, Trenk joj je dodao i takozvanu „tursku bandu“, sastavljenu od 12 glazbara, mahom frulaša i bubnjara, iz koje se vremenom razviše današnje vojničke glazbe. Junačkim, ali često i obijesnim djelima po raznim bojištima steče Franjo Trenk mnogo protivnikâ, koji ga ocrniše pred kraljicom, tako da ga staviše pred sud. Taj ga odsudi zbog nasilja na doživotnu tamnicu u Spielbergu (kod Brna), gdje već poslije kratkoga tamnovanja umre (4. oktobra 1749.). Kako nije imao djece, biše mu imanja zaplijenjena i docnije razdijeljena među neke dvorske ličnosti.

Postanak današnje Slavonije i konačno uređenje Vojne Krajine. U vrijeme, dok su panduri vojevali po raznim evropskim bojištima, zgodile su se u Slavoniji znatne promjene. Još na požunskom krunidbenom saboru (14. maja 1741.) obeća kraljica hrvatskim saborskim poslanicima, da će obnoviti stare istočno slavonske županije i pridružiti ih Hrvatskoj, a riječ svoju odista iskupi 1745. Obnovljene budu županija virovitička, požeška i srijemska, to jest današnja Slavonija, pa onda sjedinjene s Hrvatskom, dok je slavonska Posavina preuređena u Vojnu Krajinu. Obnovljenje i preuređenje proveo je ban Karlo Batthyány (1742—1756) na veliku radost hrvatskoga naroda, a prvi veliki župani obnovljenih

¹ Porodica Trenk je pruska. Franjo se rodio 1. januara 1711. u Reggiu u Kalabriji, gdje mu je otac tada bio u austrijskoj službi. Kasnije prijede u Slavoniju i kupi od bečke komore imanja Pakrac, Brestovac i Pleternicu.